

Pri starejših moških je prostata znana po tem, da se na njej pogosto pojavi rakavo obolenje. Tudi pri starejših psih so bolezni prostate precej pogoste, vendar so v primerjavi s človekom rakava obolenja precej redkejša. So pa obolenja prostate pri psu zelo neprijetna, tudi boleča.

Povečanje prostate

Prostate je moška spolna žleza, sestavljena iz dveh režnjev, ki objemata sečnico, v katero se iz žleze odpirajo izvodila. Leži v medenični votlini med sečnim mehurjem in danko. Prostata se začne intenzivno razvijati, še preden vstopi pes v puberteto, doseže pa svojo maksimalno fiziološko velikost pri starosti približno dveh let. Od tega obdobja naprej je velikost prostate odvisna od količine moškega spolnega hormona testosterona in od različnih bolezenskih stanj.

Prostate imenujemo tudi žleza obsečnica in jo uvrščamo med pomožne spolne žleze. Se pravi, da je na določen način pomembna za uspešno oploditev, čeprav sama ne proizvaja semenčic. Glavna vloga izločka prostate je prehrana semenčic, tekočina iz prostate pa predstavlja glavnino semenske tekočine, ki omogoča gibanje semenčic. Tekočina iz prostate ima tudi protibakterijske lastnosti in zato varuje semenčice, hkrati pa pri spolnem aktu zmanjšuje možnost okužbe samice.

In kaj se zgodi s prostato po kastraciji? Psi, ki so jih kastrirali pred puberteto, imajo manjšo prostato. Brez moškega spolnega hormona testosterona, ki nastaja v modih, se namreč prostata ne razvija. Če pa kastriramo spolno zrele pse, se prostata skrči na četrtno svoje velikosti, v nekaj mesecih pa izgine tudi večina funkcionalnih celic, ki proizvajajo semensko tekočino.

Kdaj posumimo na obolenje prostate? Najbolj pogost znak je oteženo iztrebljanje zaradi povečanja prostate. Ta žleza namreč leži v medenični votlini takoj pod danko. Ker se prostata pri večini obolenj poveča, pritiska danko ob vrh medenične votline in otežuje prehajanje iztrebkov, ki so ponavadi tudi bolj tanki kot sicer.

Psi z bolečinami v prostati pogosto nenormalno (togo) hodijo, da bi preprečili dotikanje otečene, boleče žleze s katerikoli predmetom, ki bi se jim morebiti znašel med nogami. Korak med hojo je bolj kratek, nekateri skrbniki tako hojo opisujejo kot "hojo po jajcih".

Druga znaka, ki sta neposredno povezani z okužbo sečnice, pa sta krvav ali gnojen izcedek iz penisa in močno napevanje ob uriniranju.

Najpogostejše obolenje prostate, ki se pojavlja pri psih, je tako imenovana **benigna hiperplazija prostate**. To obolenje ni posledica okužbe in ni rakavo. S starostjo se namreč pri nekastriranih psih povečuje velikost in število celic prostate, kar imenujemo hiperplazija. Poleg tega se v prostati pojavljajo ciste, ki se tudi postopoma večajo. Posledica obeh dejavnikov je povečanje žleze, ki zato začne pritiskati na okoliška tkiva. Skoraj vsi psi, starejši od 4 ali 5 let, imajo zaradi benigne hiperplazije določeno stopnjo povečanja prostate. Pri mnogih od teh psov prostata še ni boleča, ko pa se s starostjo žleza še naprej povečuje, pa sprva opazimo vsaj stalno neugodje; ponavadi imajo psi tudi težave z iztrebljanjem in uriniranjem.

Druge pogostejše težave s prostato pa so pri psih povezane z bakterijskimi okužbami. Bakterijske okužbe v prostati so ponavadi precej trdovratne in zahtevajo dosledno zdravljenje. Rak na prostati pri psih ni tako pogost kot pri ljudeh, če pa se že pojavi, je ponavadi zelo nevaren.

Pri vseh teh obolenjih se prostata ponavadi poveča, je največkrat tudi boleča. Veterinar povečanje prostate ugotavlja z otipavanjem – z orokavičnim prstom jo otipa skozi danko. S to preiskavo ugotavlja velikost, obliko, konsistenco, simetrič-

Foto: Jože Vidic

nost in navzočnost bolečine. Stanje prostate ugotavljamo tudi z odvzemom urina s katetrom (v tem primeru je v urinu več celic iz prostate). Tako pridobljen vzorec urina veterinar pregleda pod mikroskopom in išče znake okužbe, vnetja ali raka. Pri nekastriranih psih se lahko veterinar odloči tudi za preiskavo semena. Preiskavo lahko opravimo tudi z ultrazvokom ali z rentgenskim slikanjem. V nekaterih primerih je za potrditev diagnoze potrebno opraviti biopsijo.

Zdravljenje okužb z antibiotiki je lahko precej dolgotrajno, kdaj pa kdaj za ozdravitev priporočajo tudi kastracijo. Ob benigni hiperplaziji prostate pa je kastracija v vsakem primeru priporočljiva, saj se po posegu žleza zmanjša in težav ni več. V prid kastraciji govori statistika, ki pravi, da poseg, opravljen v prvem letu starosti, zmanjša za več kot 90 odstotkov pojav bolezni prostate. Kastracija pa ne vpliva na pojavnost raka.